

AUDIATUR ET ALTERA PARS

REFLEX

Měsíčník pro filozofii, kulturu a politiku
Rok 1978, ročník I., číslo 2 (červen)

2

"Stát je silný tehdy, když masy všechno vědí,
mohou všechno posoudit a dělají všechno uvě-
doměle." V.I.LENIN (Spisy, sv.26, str. 246)

1978

"Je lépe ve stoje zemřít než žít na kolenou."
T.G. MASARYK

Pavel Kohout O LUCULÍKOVÍ (fejeton)

V Praze žije přes milion lidí, které bych nechtěl vyjmenovávat. Z toho dle telefonní knihy je zejména jeden Vaculčík, dva Vaculkové, čtyři Vaculové a dvaadvacet Vaculíků, hle, jakou má to moravské símě u nás v Čechách mobilitu. Ludvík je mezi nimi na čtrnáctém místě, které není špatné, vždyť se plánuje i pro naše reprezentanty. Ostatní lidé se dělí na ty, kdo mají luculíka (zkratka se vyplácí, jméno tu bude frekventovat) rádi, a ty, co by ho nejraději trhli mezi dveřmi. Já patřím k oběma skupinám.

Například kdysi mi řekl, abych ho navštívil, ale že v předstíral se musím zout a v pokoji nesmím kouřit. Postupné podmínky jsem nepřijal, a že na nich trval, nebyl jsem u něho léta dál než na prahu. Až jednou jsem k němu zase jel a ve výtahu byl pán, který vyhlížel jako přísný tajný. Vystoupili jsme srazu u půdy a už se to nedalo zarazit. Zvonili jsme oba u Luculíka. Když otevřel, ukázalo se, že ten pán je pan profesor Černý, který si myslel, že přísný tajný jsem já. Jeho si luculík netroufal zouvat, a proto ani mě. A když jsme byli v pokoji, pravil pan profesor: Kde tu máte popelník? - No, my tu nekouříme, řekl luculík. - Však já vás taky nenutím, řekl pan profesor a připaloval si jednu od druhé a popel klepal na ozdobné talíčky, zatímco luculík se přilepule usmíval.

Ale čím velkorysejší je dema, tím zásadovější je u cizích. Vejde k nám a žádá, aby se nekouřilo. Ze mrazů otevře okna a tvrdí našim hostům, že je to k jejich dobru. Také, sotva vstoupí, hned se shání po něčem na zub, a že chodí po ránu, o polednách či nejpozději mezi psem a vlkem, vždycky má štěstí.

Jednou jsem v nouzi kolegy požádal v izolaci, aby mi pomohli s terénními úpravami. Mám snímky, jak světoznámý filozof vládne lopatou, proslulý dramatik strká trakař atp. Luculík na nich není. Přibyl sice, ale řekl, že nemá náladu upravovat terén, nýbrž prořezávat ovočné stromy, což učinil. Když jsme pak přijeli za týden, stál pod těmi stromy starý zahradník pan Kulhánek a hromžil nám až do auta, ve

2 / 190 *W*

laje - Který prase? Šeptali jsme cosi, že asi kdosi, ale on jen křičel - To prase by si tu mělo kleknout a každéj strom prosit za odpuštění. Když jsme to vyřídili, tak zas Luculík běsnil, že nikde ho nebude učit prořezávat, když e tom právě prostudoval celou literaturu. - Ty, Ludvíče, řekl jsem znepokojen, tys prořezával poprvé? - Zax prvé podruhé, burácel, a za druhé i kdyby poprvé, řezal bych stejně, jak velí progresivní trend.

Jednou jsem mu půjčil svou veselou prózu, aby mi k ní něco řekl. Dlouho se pak vymlouval, že ještě neměl čas, i do sauny přestal chodit, aby mě nepotkával, až náhle u nás zazvonil, mou knížku v ruce, a už ve dveřích se hystericky smál. - Je to opravdu tak vtipné? Žasl jsem. A on se smál, až mu slzy tekly, ška: - Ne, je to blbě! - Tak proč se směješ...? - Když já už měsíc se ti to bojím říct, tož jsem to akusil takto. Přišel před obědem.

A jednou jsem ho potkal, jak se mračí a nadává na celý svět, hlavně na kamarády, že on cosi neudělá a kam nepůjde, protože není ničí poskok, a přitom mi pořád ukazoval, jak má těžkou aktovku a tu že k tomu všemu musí ještě vláčet. Víš co, povídám, světa já tě nezbavím, ale tu aktovku ti můžu chvíli nýst. Tak mi ji, trochu překvapen, dal a šel vedle me, stále spokojenější, pozoroval, jak nesu jeho těžkou aktovku, a líčil, oč je mu bez ní líp a že i svět se mu už jeví únosnější. Pak jsme se loučili a on řekl, že s radostí kamsi půjde a cosi udělá, když má tak hodně kamarády, a hlavně že pozítří přijede ke mně, abychom jednou pohovořili jen tak, jako hoch s hochem. Nepřišel. A ne aby snad řekl, že mu přivezli uhlí nebo že ho bolel zub, vzkázal, že neměl chuť.

Tím a oním občas přivedí, že i lidé, kteří ho mají rádi, se dají slyšet, jak by ho nejraději trhli mezi dveřmi. Tu je smuten a vzkazuje jim, jak je mu líto, že ho nemají rádi. Pak je zas přátelům líto jeho a vzkazují mu, že ho mají rádi a aby se přišel přesvědčit. On tedy přijde a po chvíli už otvírá okna do mrazu, že je to k jejich dobru. - Bývá však i jiný:

Jednou jsme zpívali u Zlaté konvice lidové písně naší americké nakladatelce a při tom se Luculík uvedl

jako sytý lyrický baryton s tendencí k tenoru. Nechali jsme mu první hlas a já prvně zažil v hospodě, kde věčně halekají opilci, jak personál tleskal, zatímco zámožská paní plakala. To pak i nazítří, když jí na Ruzyni prohlíželi tek důkladně, že jí všechno uletělo.

Jednou jsem ho potkal a ptám se - Ludvíče, jak se máš? - Nemohu si stěžovat, řekl a dodal: - nemám komu. Sakra, to to je trefné, pochválil se, jenže ty to asi napíšeš dřív. Od těch časů je to opravdu moje stálá věta, ale tímto potvrzuji, že si ji vymyslel on sám.

Jednou jsme spolu seděli v automobilu, mém ovšem, protože on říká, že slušný člověk auto mít nemusí, když mají kamarádi, a vše nasvědčovalo, že ho ráno zavřou, ne že by něco provedl, ale že mu to slíbili ti, kdo to musí vědět. Hovořili jsme, co vzít pro takovou příležitost na sebe a s sebou a on náhle řekl - Nejhorší je, že mě se tam vůbec nechce.

A jednou za časů domovních prohlídek zabalil kufr knih, jejichž prohibitačnost spočívala jen v tom, že vyšly mělkotiskem, aby je zachránil pro příští, lepší lidstvo. O půlnoci nechtěl nikoho budit, a že nebyl taxík, vlekl ten kufr na Hlavní nádraží, kde jej dal do úschovny. Vidíš, pravil pak, dobré je číst i detektivky, nebýt toho, byl bych si uhnal kýlu a možná i rýmu.

Je prostě leccos, zač ho člověk musí mít rád, i kdyby ho chtěl právě trhnout mezi dveřmi. Především, že jako jsou herci, kterým stačí na scéně existovat, a přece jsou lepší než všichni košem, co hrají o zlatou tělku, Luculík, aby byl spásovatel, snad ani psát nemusí. Na co sáhne, kolem čeho projde, všechno se mění v literaturu. On i ministru vnitra napíše tak pěkně, že by to mohlo jít rovnou na Strahov, kdyby to nemuselo napřed do Ruzyně. (Být adresátem, schovával bych si, kurs ministrů je vždy nejistý, cenné papíry LV mohou být dobrým věnem!) Čeština byla dobrý jazyk už od Nerudy, Čapek jí dal čichnot k člověčině, Vančura vrátil do oběhu kopy slov, která už dávno neplatila. A Luculík? Ten s ní právě nedělá nic, a to tak rafinovaně, že si jeho čeština žije svobodně a přirozeně jako zvíře: může být komu podle gusta nebo proti srsti, ale nikoho nenapadne, že by mohla být jiná. Bojím se, že od dob Havlíčka jsme neměli takového

spisovnináře, bojím se proto, že je teď schopen chtít, abych mu nosil aktečku pořád. K tomu si vede svého Dederu, když už mu pomáhá k nesmrtelnosti. Zdalipak od něj dostal čtyři lahvice mělnického jako Havlíček?

Mohl bych o něm říct i mnoho dalšího, ale uvádím jen, co ještě nemá ve spisu, a že toho tam musí mít! Na dva Brixeny. Neboť - a tu svým sdělením rád předbílám tisk i úřady - Ludvík Vaculík uvítá u sebe v pátek Abrahama. Pokud Abraham bude ochoten se zout a Ludvíka někdo dřív netrhne mezi dveřmi.

20.7.1976 ku 23.7.1976

(Otištěno bez vědomí autora)

PROČ PRÁVĚ PETLICE ?

Setkáte se s člověkem, který hubuje na všechno, nač přijde řeč, obává se kulturního úpadku či přímo zániku české a slovenské kultury, hrozí se stagnace, degradace, kulturní genocidy, frustrace a jak se všechny ty hrozivé fenomény jmenují. Myslím, že nemá pravdu. Nepravda, že život společnosti a existence národa není nic samozřejmého. Zánik a smrt je něco, s čím musí člověk vést neustálý rozhodný zápas. Skepse a frustrace na nás číhají všude v duchovním světě jako hltaví vlci. A přece můžete čerpat naději a povzbuzení z nových a nových úkazů našeho kulturního života. Neviděli jste obrázek klíčícího zrna, které nadzvedá kamínek mnohonásobně těžší než je zaseté zrna samo?

Jedním z těchto nadějných úkazů jsou různé edice, psané "na koleno" a ze všech těch edicí vyrostlých jako houby po dešti má zvláštní prvenství edice "Petlice". Jsem to sličné knížky, knihy a brožury psané na stroji, některé mají pěknou vazbu, jiné obrazové přílohy, fotografie, mapky, reprodukce grafických listů. Obsahují pozoruhodný průřez literár-

ni tvorbou posledních let. Petlice obsahuje do letošního března již stošest titulů. Jsou to vlastně rukopisy podepsané autory, pokud se dožili přepsání, strojopisy, které pro své přátele dali opsat spisovatelé, básníci, dramatici a pamětníci, popřípadě literární kritici nebo filozofové. Vzdali se honoráře - nemají z toho "nic", jen to vědomí, že jejich dílo přechází pomalu do života a povědomí úzkého ale stále se šířícího kruhu čtenářů. O knížkách se může hovořit, diskutovat, nejsou již "v šuplíku", ale vydaly se na pouť jako dobré mocnosti do světa. Původcem názvu je prý jeden brněnský básník a dramatik. V pojmenování edice je půvabný protiklad. Vždyť je to vlastně protest proti tomu, že výrazná část slovesné české a slovenské tvorby vzniká "za petlicí" či je "pod petlicí" asi t tom smyslu jako někdo má "ústa na petlici". Nezlomení smíškové tvrdí, že člověk za to může přijít "pod petlici" - to však berte jako nadsazený obraz setirika! Vždyť všechno toto kulturní dění je podle zákona, nestojí proti společnosti, ale naši společnost podepírá, zachraňuje a oživuje. Tyto edice dotvářejí obraz naší kultury právě tak jako jej dotváří činnost malých hudebních skupin, které žijí a tvoří bez vyprodaných sálů, bez televizních a gramofonových nahrávek, jako jej dotváří svérázná "bytová kultura", slyšíte-li přední herečku číst nebo recitovat kroužku přátel verše nebo dosud nevydané paměti národního umělce. Nebo zase autor čte svou rozhlasovou hru a vy jste vlastně na premiéře. Nebo kroužek mladých lidí tráví večer nasloucháním přednášky o Máchovi nebo Havlíčkovi či opět písni předních písničkářů.

Edice Petlice má dnes ovšem už neobyčejně pestrou a bohatou konkurenci - popravdě řečeno měla své předchůdkyně jako má své následnice. Co já vím a znám? Je například "Expedice", "Špalíček" a zvláště osudem stíhaná je edice případně nazvaná "Sisyfos". Jaké poklady nám Petlice otevírá, o tom snad jindy..

Ján Dlask

(Otištěno bez vědomí autora)

ČERNÁ KRONIKA STB

Tak si u nás někdo začíná hrát na řadě brigády. Oběti si vybírá pečlivě - z okruhu signatářů Charty 77.

Ivan Medek, hudební kritik, signatář Charty, podílí se na činnosti výboru pro pomoc nespravedlivě vězněným. 16.5. ho příslušníci bezpečnosti vyzvali, aby s nimi odjel do sídla bezpečnosti v Konviktské ulici. Po dvouhodinovém výslechu byl pár kroků od budovy zezadu přepaden dvěma muži, vtažen do vozu, spoután, byly mu zavázány oči a s hlavou stlačenou k zemi byl odvezen na neznámé místo. Po hodině byl vysazen z vozu a udeřen tak, že ztratil vědomí. Když se probрал, zjistil, že je na okraji lesa v lese u Nového Strašecí, několik desítek km od Prahy. Ivan Medek je nemocný člověk - útek na něho snadno mohl skončit smrtí.

Jaroslav Matras a Jiří Karlík jsou dělníci z Chotěboře. Před několika dny podepsali Chartu 77. Využili návštěvy Prahy k tomu, aby zašli za mluvčím Charty dr. L. Hejdánkem. Hlídkující příslušníci bezpečnosti je vyvedli z Hejdánkova bytu a odvezli na výslech. Při 4 hodinovém výslechu jim bylo vyhrožováno, byli uráženi, vyslechli i urážky mluvčích Charty a nakonec byli policisty zbiti.

Bohumil Doležal, někdejší spolupracovník časopisu Tvář a esejista, nyní programátor, rovněž podepsal Chartu. Od L. Hejdánka byl odvezen na výslech do Bartolomějské ulice. Po výslechu mu byl nabídnut odvoz domů. Když byl dovezen do Římské ulice, přepadlo ho po ujiti několika kroků pět mužů a sčkoli volal o pomoc a lidé se začali sbíhat, podařilo se teroristům naložit ho do vozu a odjet s ním do lesa. Tam byl kopán a bit s ponaučením "aby si podruhé pomyslel volat o pomoc". Po závěrečné ráně do žaludku teroristé uprchli.

Redakci Reflexu se zdá nápadné, že únosci nežádali 1) výkupné 2) propuštění vězněných kamarádů. Budou to tedy patrně lidé 1) dobře placení 2) nemající žádné zavřené kamarády. Stopa je to slibná, už bychom mohli ukazovat prstem, že sně, s. Obzino!

OTEVŘENÝ DOPIS JAROSLAVA ŠABATY

28.2.78 zaslal dr. J. Šabata dopis generálnímu prokurátorovi. Všímá se v něm praxe soudů v případě § 98 (podvracení republiky). Píše mj.:

"Zvláštní úloha v tom hraje výklad § 98 Nejvyšším soudem ČSR (dále jen NS). Dotknou se tři zásadních bodů ze souhrnu jeho rozhodnutí: 1. Především k problematické otázce motivace skutků obžalovaných. NS mnohokrát vyslovil závěr, že nepřátelství obžalovaných k social. zřízení (nepřátelský motiv) "se podává přímo z jejich trestné činnosti", ačkoli pohnutky a úmysly přímo ze skutkového děje vyvozovat nelze. ...

2. Rozpory problematického řešení otázky motivace prohlubuje výrok ještě problematičtější. "Podvratným jednáním", tvrdí NS v polemice s obžalovanými, "nejsou jen skutky směřující ke zvratu socialistické společnosti ke kapitalismu bezprostředně a výslovně, ale i takové jednání, které se halí do slov o vylepšování socialismu." ... Jako kdysi i dnes se útočí proti fiktivnímu nepříteli socialismu, přestože se občas připomíná, že skutečně největším vnitřním nepřítelem socialismu je byrokracie (Lenin). V předvečer berlínské konference komunistických stran citoval tuto větu i předseda sovětského státního výboru bezpečnosti.

3. Veskrze sporný výkon soudní pravomoci a výklad zákona o podvracení se nutně promítá i v tom, jak se nakládá s pojmem "socialistické společenské a státní zřízení". Podle rozsudku NS z 3.11.1972: "Formu a obsah, v nichž se v dané etapě socialistické společenské a státní zřízení projevuje", tvrdí NS, "určuje KSC jako vedoucí síla společnosti, její politiku pak realizuje stranické a státní vedení, které je neodmyslitelnou součástí státního zřízení, takže útoky proti tomuto vedení pro tuto jeho činnost (podtr. J.Š.) jsou útoky vedenými z pozic nepřátelských socialistickému společenství a státnímu zřízení." Kritizovat znamená ovšem útočit... Kritizovat stranické a státní vedení pro činnost, která "realizuje vedoucí úlohu strany" a je "neodmyslitelnou součástí" (?) státního zřízení, znamená tedy útočit proti tomuto zřízení. ...

Veškerá moc patří pracujícím lidu, praví se v ústavě ČSSR. Svrchovaným soudcem ve sporech o cestách rozvoje společnosti je tudíž tento lid, a nikáři KS či její vedení. Tento demokratický základ ústavy je však scestnou interpretací úlohy KS zbaven jakéhokoli významu. A že o scestnou interpretaci běží, to lze doložit i samým faktem ideologické rozpornosti zásady vedoucí úlohy strany. Zcela nedávno odsuzoval komentář RP (29.12.77): "běžné čínské praktiky" schvalovat změny ve vládních, státních a veřejných orgánech nejprve v politickém byru strany, a nejvyšší zastupitelský orgán, jenž jediný je oprávněn takové změny provádět, stranickým orgánům jen podřízovat. NS vykládá však zákon přesně podle téže logiky absolutní podřízenosti všech orgánů, všech občanů, všeho lidu... Jeho interpretace úlohy KS činí ze základního zákona právně nezpůsobilý dokument, který otvírá dveře bezprávní a občanovi ponechává jen jedno veleprávo: se vším vždy a za všech okolností souhlasit. ..."

VÝBOR NA OBRANU NESPRAVEDLIVĚ STÍHANÝCH

Výbor sděluje, že v poslední době bylo v Jihomoravském kraji vzato do vazby několik občanů (nikdo z nich není signatářem Charty 77), kteří jsou trestně stíháni za "rozšiřování protistátních písemností". Jde o Petra Cibulku (dělník) a jeho matku Věru Cibulkovou, Libora Chloupka (knihovník) a Petra Pospíchala (tiskařský učeň) - všichni z Brna; dále o ing. Pavla Nováka a Josefa Brychtu z Jihlavy. V jejich bytech byly maj. zabaveny materiály Charty 77, texty L. Vaculíka, J. Patočky, V. Havla, J. Hutky.

Redakce Reflexu se domnívá, že dobře placení soudruzi policisté by si měli hledět raději zločinců, kteří ozbrojení a nerušení pracovníky SNB obsazují letadla a teď už i autobus, aby takovým způsobem unikli výkonu trestu odnětí svobody. Je s podivem, že recidivista je před výkonem dalšího trestu na svobodě a pobíhá volně krajem s kulovnicí v ruce, zatímco ve vazbě sedí neškodní lidé, jejichž zájem se upírá na texty pravdivé neoficiální, neboť jsou přesyceni texty k lživými oficiálními.

DOPIS LADISLAVA LISE DR. ŠTROUGALOVI

Signatář Charty 77 Ladislav Lis poslal dne 6.1. 1978 předsedovi vlády Štrougalovi obsáhlý dopis, v němž vylíčil pronásledování, jímž byl v průběhu r. 1977 postižen. Popisuje v něm dvě domovní prohlídky, během nichž byl jeho byt mj. fotografován; fotografie pak byly použity v difamačním článku "Chalupář, signatář, elitář Ladislav Lis a další" v severočeském Průboji z 13.2.1977. Po publikaci v Průboji byl L.Lis veřejně napaden na shromážděních a schůzích, byly mu prořezány pneumatiky u vozu, dostával anonymní dopisy, které mu vyhrožovaly smrtí, pokud se nevystěhuje ze země, byl mu protiprávně odebrán řidičský průkaz (a dodnes nevrácen), zastavili mu částečný invalidní důchod, ošetřující lékař z rozhodnutí MUDr Rezka a MUDr Tichého (odpovědných za akt zvlé proti signatářce Ivance Hyblerové-Šimkové) ho nesmí léčit, byl mu vyměřen poplatek za psy jakoby psi byli chováni v Praze (16.000,- Kčs), byl mnohokrát vyslýchán, stejně jako lidé, s nimiž se stýká. Dokonce byl vyloučen z dobrovolného aktivu ochránců přírody. Dostal výpověď z pracovního poměru (pracuje jako lesní dělník), po čase byl vzat zpět, ale na hůře placenou práci, takže vydělává jen 500-600 Kčs měsíčně. "Nevím, jaké iluze si děláte o skutečném smýšlení lidí. Kromě anonymních dopisů výhružných dostávám i dopisy jiného druhu, kde mi lidé přejí k vácům a ujišťují mne, že "stovky poctivě smýšlejících lidí na našem okrese jdou s Vámi na cestě pokroku, ze který tak neohroženě bojujete". Já a moji přátelé pouze připomínáme, že zákony a lidská práva jsou nedělitelné a že nelze vytvářet žádné pozitivní hodnoty porušováním zákonů a kádrovou politikou, která dělí lidi podle toho, zda jsou nebo nejsou ochotni opakovat obecně známé nepravdy."

Redakce jen lituje, že ty "stovky poctivě smýšlejících lidí" jdou s L.Lisem "na cestě pokroku" tak utajeně, že nejsou vidět. Ale jak ty "stovky poctivě smýšlejících lidí" známe, objeví se při jistě při první změně poměrů a L.Lise "nacestě pokroku" dokonce předběhnou (půjde-li o funkce). - Směr koryta, pochoďeém vchod!

DOKUMENTY CHARTY 77

4.5.1978 vyšel dokument Charty 77 č.16 (o vězeňství), který upozorňuje na to, že čs. trestní řád není v souladu s některými ustanoveními Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (čl.9 a 10), jenž je pro ČSSR závazný. Dále poukazuje na to, že ve věznicích a nápravně výchovných ústavách jsou ve velkém rozsahu porušována i další ustanovení právního řádu, která určují podmínky vazby a trestu odnětí svobody - zejména ustanovení ústavy, trestního řádu, trestního zákona a zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Dokument navrhuje i některé cesty, které by v této oblasti vedly k nápravě.

Dokument č.16 mj. konstatuje: "Porovnáme-li stav čs. vězeňství se situací před padesáti lety, zdá se, že se jen máloco změnilo k lepšímu; naopak došlo k celkovému zesurování podmínek výkonu trestu, k zavedení vojenské disciplíny a povinných politických školení o výhodách "reálného socialismu" a o historicko-politické mytologii; přibyla diskriminace politických vězňů. Životní podmínky odsouzených osob však zůstaly na podobné úrovni."

Redakce Reflexu to považuje za jeden z "úspěchů" 30 let socialismu u nás (vedle nesvobody projevu, nedostatku masa, zeleniny a ovoce atd.) a srdečně k takovému "pokroku" blahopřeje především vedoucí síle společnosti a jejím představitelům.

MŮŽEME ANALOGIZOVAT ?

Předseda Německé KS, Herbert Mies, se nechal slyšet, že v NSR se zvyšuje počet osob, které jsou z politických důvodů propouštěny ze zaměstnání, což prý výmluvně svědčí o porušování lidských práv.

Herbert Mies z toho vyvedl závěr, že "imperialisťé nemají žádné právo hovořit o údajném porušování lidských práv v socialistických zemích".

Herbert Mies však zatím nebyl kupodivu zatčen politickou policií za pobuřování a podvracení NSR. A uniklo mu, že z politických důvodů se propouští ze zaměstnání u nás už velmi dbeho.

EKOLOGIE

Přinášíme pokračování rozhovoru s Edwardem Goldsmithem, který uveřejnil pařížský Express v květnu 1977. (E = Express G = Goldsmith)

E: Ekologie je ovšem tak trochu magické slovo. Podal byste nám její definici?

G: Klasická ekologie je studium ekologických systémů. Ekologický systém může být les, močál, ostrov, Mezi konstitutivními prvky každého systému existují vztahy vzájemné souvislosti, o kterých se zpravidla dlouho neví. Tyto vztahy mu vtiskují identitu a jednotu chování a tvoří tedy "přirozený systém", jakým je například biologický organismus nebo rodina. Ekologie dokazuje, že nelze beztrápně měnit vztahy mezi těmito různými elementy, stejně jako nelze modifikovat vztahy nějakého organismu nebo rodiny.

Avšak ekologie pokrývá dnes pole mnohem rozsáhlejší. Dnešní ekologové se však věnují studiu těchto vztahů nejen na úrovni biologické, ale také společenské a technologické. Studují tímto způsobem člověka, zejména v životním prostředí mnohem méně přirozeném - v prostředí značně industrializací.

Abychom pochopili tyto nové vztahy, musíme použít postupu, který je v protikladech k tomu, který používá tradiční věda, jež studovala systémy rozdělené na izolované části. Tuto redukující metodu nemůžeme použít při studiu přírodního systému, neboť ten se neredukuje na úhrn elementů, které jej tvoří, ale předpokládá organizaci. Obyvatelstvo, společnost, jedinci, orgány, bunky, molekuly, atomy - každý přírodní systém je organizován hierarchicky a na všech úrovních. Vezměte například lidské tělo. Je z 80 % tvořeno vodou a ve zbytku chemickými substancemi a minerály. Avšak součet těchto komponent nedává dohromady člověka. Teprve progresivní organizace těchto substancí vytvořila na konci 3 miliard let onen mimořádně složitý systém, kterým je lidský organismus. Stejně je tomu ve všech dalších systémech. Členové rodiny, kteří byli oddělení po dlouhou dobu, nemohou už znovu navázat základní vzta-

hy, které je spojovaly a vytvořit skutečnou rodinnou jednotu. Rodina je totiž více a něco jiného než úhrn jejích členů.

Toto organizační pojetí je základní. Studium izolovaných prvků nám poskytne jen málo informací o chování živých organismů. Proto se ekologický přístup věnuje jejich studiu v úhrnu a v jejich vzájemných vztazích, umísťuje je do co nejširšího kontextu.

(Pokračování příště)

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech

(Pokračování)

Č Á S Ť II

Č L Á N K K 2

- 2) Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje, pokud tak již nestanoví existující zákonodárná nebo jiná opatření, že podnikne nutné kroky podle svých ústavních předpisů a podle ustanovení tohoto Paktu k tomu, aby schválil taková zákonodárná nebo jiná opatření, nutná k tomu, aby byla uplatněna práva uznaná v Paktu.
- 3) Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, se zavazuje:
 - a) zajistit, aby se kterékoli osobě, jejíž práva nebo svobody tímto paktem uznané byly porušeny, dostalo účinného zhojení porušených práv a svobod bez ohledu na to, zda se porušení jejího práva nebo svobody dopustily osoby, jednající v úřední funkci;
 - b) zajistit, aby každá osoba, jež se domáhá takového zhojení, měla na to právo stanovené příslušnými soudními, správními nebo zákonodárnými orgány nebo jakýmkoli jiným orgánem, ustanoveným právním systémem státu, a aby měla možnost soudního zhojení porušených práv nebo svobod;
 - c) zajistit, aby příslušné orgány takové zhojení prozrazovaly, jakmile o tom bylo rozhodnuto.

ČLÁNEK 3

Státy, smluvní strany Paktu, se zavazují, že zajistí stejná práva mužů a žen na požívání všech občanských a politických práv, stanovených v tomto Paktu.

ČLÁNEK 4

- 1) Je-li za mimořádné situace, která je úředně vyhlášena, ohrožen život národa, mohou státy, smluvní strany Paktu, přijmout opatření zmenšující jejich závazky podle tohoto Paktu v rozsahu, který sň vyžadá nezbytnost takové situace za podmínky, že tato opatření nejsou v rozporu s jinými jejich závazky podle mezinárodního práva a neznamenají diskriminaci podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství nebo sociálního původu.
- 2) Na základě tohoto ustanovení se nemohou zmenšit závazky podle článků 6, 7, 8 (odstavec 1 a 2), 11, 15, 16, a 18.
- 3) Každý stát, který je smluvní stranou Paktu, používající práva ve smyslu odst. 1 tohoto článku, neprodleně uvědomí prostřednictvím generálního tajemníka OSN ostatní státy, smluvní strany Paktu, o ustanoveních, od nichž se odchýlil a o důvodech, které ho k tomu vedly. Další sdělení učiní stejnou cestou ke dni, kdy tato opatření skončí.

ČLÁNEK 5

- 1) Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tak, jako by dávalo kterémukoli státu, kterékoli skupině nebo osobě jakékoli právo vyvíjet jakoukoli činnost nebo dopouštět se jakýchkoli činů, jež by směřovaly k zrušení některého z práv nebo některé ze svobod, uznaných tímto Paktem nebo k jejich omezení ve větším rozsahu, než tento Pakt stanoví.
- 2) Jakákoli základní lidská práva, uznávaná nebo existující v kterémkoli státě, jež je smluvní stranou tohoto Paktu, na základě zákona, úmluv, předpisů nebo obyčeje nebudou omezena nebo zmenšena pod záminkou, že Pakt taková práva neuznává, nebo je uznává v menším rozsahu.

(Pokračování přístě)

POTREFENÁ HUSA SE OZVALA ?

25.5. otisklo EP pod oblíbeným titulkem "Odhalil svou pravou tvář" článek časopisu *Novoje vřemja* o Jesnu Elleinsteinovi. Tento pán je náměstem ředitele studijního a výzkumného marxistického střediska při ÚV Francouzské komunistické strany. Dle autora článku Jurije Sedova "ztěžují jeho vystoupení sou-družskou výměnu názorů" (což není dost dobře možné, neboť noviny s Elleinsteinovými názory se k čtenáři Východu přes celnice nedostanou!) a "nyai tento autor zaujal pozice stoprocentního nepřátelství vůči SSSR a socialismu vůbec."

Emoce se tedy vzepjaly vysoko. Slova odsudku jsou tvrdá. Jak to začalo? "Ve svých dřívějších materiálech Elleinstein dokazoval s houževnatostí hodnou lepší věci, že sovětský model přechodu k socialismu je pro Francii nepřijatelný. V tomto případě se, jak známo, dobýval do otevřených dveří. Nikde totiž neměl a nemá v úmyslu vnucovat Francouzům ani komukoli jinému (vskutku? - Ref.) žádný "model"! ... Každý národ vybuduje socialismus tak, jak si sám bude přát - přirozeně na základě oněch obecných zásad a obecných zákonitostí, které odlišují socialismus od nesocialismu."

A už se nám s.Sedov prozradil! Ona totiž mezi ty "obecné zásady a zákonitosti" patří podle ideologů typu ss.Bilaka, Živkova aj. především diktatura proletariátu. Její "reálná" podoba je bohužel dosti známá i na Západě, proto tam mají z této "obecné zásady" takový strach a ve volbách pak dávají přednost silám poněkud méně "revolučním".

Sedov pak stupňuje: "Nyní se Elleinstein rozhodl jít ještě dál a v článku uveřejněném 13.dubna v listě *Le Monde* (v ČSSR tento výtisk neseženete, neboť zde plníme helsinské dohody způsobem, jenž je odvozen z "obecné zásady", jež odlišuje socialismus od nesocialismu) se nestyděl prohlásit: "Společnost vybudovaná v SSSR vůbec není socialismus, není to socialistická společnost, to je téměř "antimodel" socialismu!"

Elleinstein svoji tezi patrně podepřel některými argumenty. Sedov je neuvádí, neboť by tím článek ztratil na tempu. Palba pokračuje:

"Elleinstein hned pak přechází k otázkám politiky své vlastní strany s zcela v duchu své logiky prohlašuje, že FKS je s to je vyřešit jediné tehdy, jestliže se bude "principiálně distancovat" od historických zkušeností i současné reality SSSR a dalších socialistických zemí."

Teď však přijde to nejhorší. "V interview pro časopis Faire Elleinstein zašel tak daleko, že neváhal udělat analogii mezi úlohou státu za socialismu a za fašismu. Hitlerovský stát, který si porobil celou západní Evropu včetně Francie, s sovětský stát, který zachránil svět před "hnědým morem", to je pro něho jedno a totéž!"

Tady oddeinstroval Sedov negativní úlohu emocí v logickém uvažování. Neboť Elleinstein neztotožnil hitlerovský a sovětský stát, nýbrž pouze poukázal na nápadnou podobu obou totalitních systémů pokud jde o úlohu státu. Ten má totiž s postupujícím se prosazováním socialismu odumírat, nikoli nabývat takových podob jako (zvláště v období stalinismu) v SSSR.

A protože každý nepřítel musí mít svoje označení, dostatečně pokud možno zostuzené, objevuje Sedov v Elleinsteinovi oportunistu, jenž vychází z Bernsteina, zakladatele reformistické revize marxismu! "Ve svých poledních pracích např. uplatňuje Elleinstein myšlenku, na které patriarcha reformismu tolik lpěl, myšlenku "demokratizace" buržoazního státu jako hlavní! - podle jeho slov - podmínky přechodu od kapitalismu k socialismu. Pokud jde o samotnou přeměnu kapitalistické společnosti, Elleinstein staví do popředí nikoli přeměnu ekonomických vztahů (svátost buržoazie!), nýbrž klade hlavní důraz na nutnost přebudování lidských vztahů, "vztahů mezi rodiči a dětmi, mezi muži a ženami, mezi lidmi kompetentními a nekompetentními" apod. Jakmile se setkáme s takovým pojetím otázky, je nám okamžitě jasné, že po třídním přístupu tu není ani potuchy!"

Zdá se, že Sedov má k přenesení akcentu na hlásání "lásky k bližním" odpor zavilého ateisty. Jenže

se nám tu bohužel sám odklonil od Marxe, který mezinárodní vztahy právě postavil před dělnické hnutí jako úkol druhý v pořadí, ale první v důležitosti.

Poté, když Sedov "vysvětlil", jako cestu k socialismu preferuje, pochvaluje si: "Důležitost je zcela jasná: Elleinstein nyní odhalil svou pravou tvář a stanul před veřejností jako zjevný nepřítel socialismu."

Takovou "logiku" zažil M.J.Hus v Kostnici. Prostě kritizovat neomylnou církev a dogmata je obědné i ve 20.století. Šéf má vždycky pravdu! Doufejme jen, že Elleinstein nepojede hájit svoje názory do SSSR. A přejme si, aby jeho názory nezačal někdo v SSSR šířit. Hranice se dají vždy znovu zapálit.

"Je velmi příznačné, že buržoazní tisk Elleinsteina vychvaluje a popularizuje (Paris-Match o něm např. píše jako o člověku, který "vše zpochybňuje"). Znamená to, že to je pro něj prospěšné. A to zároveň znamená, že to je škodlivé pro dělnickou třídu a její strany."

Pravil jeden moudrý rabín před mnoha staletími, když umíral: "Všechno je jinak!"

Mimochoodem, drahý soudruhu Sedove, znáte nejoblíbenější motto Karla Marxe? De omnibus dubitandum (o všem je nutno pochybovat).

GÓL FOTBALOVÝM FANOUŠKŮM

Fotbalová obec se těšila na zahajovací utkání MS kopané v Argentině - Polsko versus NSR. V 19 h. zasedli všichni svorně k televizorům. A dostali příležitost popatřit místo na kuřatý nesmysl do milované tyčce ochránce socialismu v ČSSR. Brežněv u nás dlel na návštěvě a čs.televize zařadila pohotově místo kopané film o této významné události. Rozhořčení fandů bylo naprosto neoprávněné. Vždyť fotbal je věčný a uvidíme ho ještě mnohokrát, kdežto soudruh Brežněv je jen smrtelný a možná ho už neuvidíme u nás vůbec.

ZKLAMALI POUZE DIVÁCI

Totíž při MS v hokeji. A to hned dvakrát. Poprvé, když z důvodů pochopitelných pouze tomu, kdo pamatuje některá výročí, fandili Kanadě proti SSSR. To nebylo fandění slabším. V tom byla touha pokořených, aby se někdo za ně porval s tím, keho oni odhadli nad své síly.

A podruhé ti pokoření ukázali sami sebe bez pozlátka. Když naši kluci bojovali se sbernou a viditelně jim to nešlo. Tehdy hlediště ztichlo a vyčkávalo událostí příštích. Ve střehu! A když naši úspěšně zapli, tak se fanda zase ozval s hromovým povzbuzováním. Trechu to připomíná krédo hanáckých "válečníků": "Něsť le tam, hrr na ně, bodě le tam, cůfнем!"

Všiml si toho obecenstva i televizní komentátor. A jeho kratičký odsudek pasivity diváků nějak zapadl. Přitmo je to problém, jenž má platnost předahující hranice sportu. A tak si parafrázujeme s básníkem: malověrní, čas kostižerný vám sílu vzal. A až se bude moci zase křičet, buďte raději potichu. Ti harcovníci to zvládnou i bez vašich opatrných hlasivek.

LENINSKÁ NÁROČNOST NA KÁDRY

Pod tímto titulkem zveřejnilo RP 17.3. příspěvek Milana Goruši, vedoucího tajemníka OV KSS v Žilině.

Ten mj. konstatuje: "Vyskytují se i případy, že někteří nadřizení vedoucí hospodářští pracovníci intervenují u stranických orgánů za takové pracovníky, kteří na funkci už nestačí ani po odborné, ani po politickomorální stránce. Argumentují jejich zásluhami a zkušenostmi, přitmo je však na pracovišti nepořádek, lidé jsou nespokojení, neplní plán spod. Jsme přesvědčeni, že tito soudruzi nepochopili smysl politiky stability kádrů, kterou prosazují vyšší stranické orgány. Nezásadovost, falšné přátelství ani rodinkaření nepřispívají k realizaci politiky strany."

A dále: "O morálních vlastnostech řídicích pracovníků mluvím mimo jiné proto, že někteří z nich chytračí při rezeptování plánu, kalkulují s jeho změnami a počítají, že jej jejich nadřizený hospodářské orgány sníží."

Věříme v poctivé úmysly autora. Uvítali bychom však, kdyby i kritika, kterou předložila Cherta 77 ve svých četných dokumentech, byla brána jako podnět ze strany poctivých lidí, nikoli jako pomluva koncipovaná s úmysly povýtce nekalými.

LOKUD JE ŽELEZO ŽRAVÉ

19.5. přineslo RP článěk Jiřího Stana se slibným titulkem - "V duchu kritičnosti". A tam se dočítáme: "Komunisté Středočeského kraje s hrдостí bilancovali úspěchy, jichž dosáhla strana ve své hospodářské politice. ... Konference však musela konstatovat, a vyslovila to s plnou otevřeností, že přes výrazně kladné výsledky se projevovaly v uplynulých letech v podnicích a závodech kraje i nedostatky. Nepodařilo se plně zabezpečit požadovanou efektivnost a kvalitu veškeré práce, prosazovat rychlé uplatňování výsledků vědy a techniky, inovací výrobků, zvyšovat směrnost a lépe využívat základní prostředky. Každý měsíc nesplnila plán čtvrtina průmyslových podniků. Tím docházelo k zdržování dodávek pro vnitřní trh, zahraniční obchod a investiční výstavbu. Narušovala se tak práce jiných závodů, opežoval se rozvoj služeb, nebyl dodržován požadovaný sortiment výrobků. ... Reklamace zahraničních odběratelů v letech 1976 a 1977 vedly ke ztrátám devizových prostředků a snižovaly možnost dovozu potřebných surovin, materiálů a zboží. Exportní schopnost většiny strojírenských podniků je nadále málo uspokojivá. Nedaří se snižovat spotřebu materiálu, zejména kovů a energií. Jen v roce 1977 podniky kraje překročením plánované spotřeby materiálu, surovin a energie odvedly do státního rozpočtu o 60 miliónů korun méně. ... v myšlení a jednání některých řídicích pracovníků a techniků převládá rutina a technická strnulost. Na nedostatky v této

oblasti poukázala řada delegátů; předák ruběňového kolektivu Dolu Klement Gottwald v Libušíně Karel Heneš kritizoval rozpor mezi slovy a činy některých řídících pracovníků. Kontrolní činnost stranických orgánů a organizací nebyla v tomto směru účinná. V důsledku toho jen málo středoevropských podniků dosahuje prvního stupně jakosti výrobků a technické úrovně. Nelze přehlédnout ani skutečnost, že klesá směnnost a tím i využívání strojů a zařízení. Nehospodaří se dobře s nejmodernějšími číslicově řízenými stroji. Špičková zařízení pracují na jednu směnu. Přitom třetina podniků překračuje limit přesčasových hodin. To - s nedodržením azdové kázně - přispívá k rychlejšímu růstu mezd před růstem produktivity práce."

Takže titulek nelhal. Na téže straně je však dovedně ukryta pod frázovitým nadpisem "V práci je revolučnost dneška" jiná série Jobových zpráv. Tentokrát z havířského "rudého severu". Že nebylo daleko k slzám? Nevěříte? Tak slyšte!: "Až dojímavá jsou hlášení o velkých výkonech havířů a o jimi odpracovaných mimořádných směnách. Naprostá většina havířů nezná volné soboty, ale i volné neděle by spočítali na prstech. (podbr.REF.) Když soudr. Šenda oznámil, že měl v loňském roce jediné volno, a to na 1. máje, celý sál zpozorněl, jako by vzdával čest tomuto pracovnímu hrdinství. (Na okresní konferenci v Mostě dokonce hlásil soudruh z Dolu Koh-i-noor, že spěchali na šichtu i 1. máje, rovnou z právoedu!) ... Soudruh V. Poledník hovořil o moderních velkostrojích nejnovějšího typu, opravdu prý hodných obdivu. Co to je ale platné, když mají několikanásobně větší poruchovost než ty starší a docela staré. Nastavujeme soboty a neděle, abychom dohnali, oč nás připravily poruchy a odstávky strojů. Co nám je platný velkostroj, který udělá rekord, když je potom vyřezán pro poruchy a celé měsíce nehrábne? Je to smutné, ale musíme o zařízení na povrchových lomech říci, že čím je modernější, tím je poruchovější."

Nu, rádi bychom viděli, co by dělali za takové situace američtí horníci, kteří nedávno tak dlouho stávkovali za zlepšení pracovních a životních podmínek. Představují si socialismus takhle?

ČLOVĚK SI OPRAVDU NEVIBERE

"Při všech demonstracích "pracují" policejní fotografové, na politických shromážděních jsou přítomní přestrojení policejní agenti a policie dostává pokrokové noviny a časopisy jenom proto, aby si mohla zaznamenávat jména autorů."

Tak to není zpráva z fašistického Německa či jiné podobné diktatury, nýbrž zpráva ze současné Anglie. Pokud jde o situaci u nás, tak velké policejní "filmování" bylo např. na pohřbu mluvčího Charty 77 prof. Petočky. S časopisy je to horší. Dnešní naši pokrokoví autoři jsou velmi skromní a po nějaké větší popularitě netouží. Tak se ani nepodepisují. Sice tím pár bližním přidělají práci, ale ti jsou za ni velmi dobře placeni. A my jim v jejich honbě za jmény přejeme co nejméně úspěchů.

NECHTĚJÍ TOHO ZASE TAK MNOHO

Agentura Nová Čína oznamuje, že by bylo načase, aby SSSR vrátil 36.000 km² území kolem Ussuri, které bylo v 60. letech minulého století protiprávními smlouvami pod hrozbou nátlaku odebráno ruským carem čínskému císaři. Hustota obyvatel je v Číně zhruba 5x větší než v SSSR. Historicky vzato je to s tímto čínským územím podobné jako s naším pohraničím, které jsme ztratili mnichovským diktátem. Kdo napraví "diktát ussurijský"? Možná nějaká "svépomocná akce" ze strany Číny, neboť ta, podle zprávy ze začátku května, považuje válečný konflikt s SSSR za nevyhnutelný.

A TA PRAVDA PŘESTO VÍTĚZÍ

Posteskl si nedávno v RP Zdeněk Trhlík: "Pochopitelně i v kulturní oblasti se buržoazní propaganda snaží zorganizovat akce proti šíření pravdy o reálném socialismu." Nějak se jí to asi nedaří, jinak by franc. komunisté neprohráli volby a němečtí neklesli ze svých 0,5 % na 0,4 % hlasů!

CARRILLOVA POLITIKA UŽ PŘINÁŠÍ OVOCE ?

Madrid 18.5. (ČTK) - Španělské ministerstvo vnitřní oznamuje oficiální výsledky doplňovacích voleb do madridského senátu v Alicante a Asturii.

Ve volbách zvítězili v obou provinciích zástupci opoziční Španělské dělnické socialistické strany (PSOE). Pro vládnoucí stranu Svaz demokratického středu (UCD), která loni v Alicante získala 35,4 %, hlasovalo ve středu v této provincii o 4 % méně, v Asturii získala UCD 23,5 %, zatímco loni 31 %. KS Španělská výrazně posílila své pozice a získala v Alicante 16,4 % oproti loňským 9,4 %, v Asturii hlasovalo pro kandidáta KSŠ 22,85 %, zatímco loni 10,5 %.

Je předčasně činit jakékoli závěry. Orientace na hesla jako je diktatura proletariátu atd. však na Západě, který si zvykl na demokracii, nikdy moc populární nebudou. Toho si je Carrillo, gen.tajemník KSŠ, vědom. Však je také oblíbeným terčem kritiky našich, sovětských i bulharských soudruhů.

"MUŠKETÝŘI" PO 10 LETECH

TASS vydala 17.května prohlášení, z něhož vyjímáme pasáž, jež jistě uklidní neurasteniky, které stále hráždí sovětské posádky u nás.

"Tisková agentura SSSR je zmocněna důrazně odmítnout absurdní výmysly o účasti SSSR na událostech v Zairu. Ve svých mezinárodních vztazích se SSSR neochvějně řídí zásadami nevměšování do vnitřních záležitostí jiných zemí."

ABY TO NEPOTKALO I DALŠÍ VELIKÁNY !

V listu Žen-min Ž'pao a dalších čínských tiskových orgánech se objevily (dle RP) v těchto dnech články, které tvrdí, že "teze, považovat Mao Ce-tungovo učení za vrchol lidského myšlení", tak jak to bylo hlášeno v posledních desetiletích, je "nepřijatelná", protože prý existuje "zákonitá omezenost lidského myšlení" a "kritériem pravdy je jen praxe".

LIDOVÉ POVSTÁNÍ V TRADIČNÍM PODÁNÍ

RP informuje 16.5., že v Zairu propuklo lidové povstání, jež řídí konžská Národní fronta osvobození (FNCL), která je odpárkyní režimu prezidenta Mobutu. Loňské povstání bylo potlačeno se zahraniční pomocí.

Tužbyž lidu jihovýchodního Zairu charakterizoval v dubnu 1977 Morning Star, který o cílech tohoto povstání napsal: "Myšlenky skutečné svobody a nezávislosti nelze zcela potlačit, zejména když dosáhly tak významného vítězství v sousední Angole."

RP dále informuje, že "podle posledních zpráv byl 19.5. vysazen v Kolwezi (předtím dobyté povstalci) oddíl francouzských parašutistů. Francouzské listy oznámily, že v bojích v Kolwezi padlo i několik cizinců. Podle vyjádření představitelů FNCL k tomu došlo při srážkách po vysazení vládních jednotek. 400 Evropanů, kteří v Kolwezi žijí, bylo soustředěno do zvláštních budov a podle stejného pramene nikomu nehrozí nebezpečí."

Potud RP a FNCL. A co k RP titulku "Francouzští interventí bezdůvodně vraždili" uvádí vídeňský rozhlas? Zásah francouzských (a belgických) parašutistů byl vynucen situací, v jaké se ocitli Evropané. Akci samozřejmě uvítal Mobutu, protože jeho vládní vojsko je typický útvar chatrných režimů, jež musí spoléhat jen na "bratrskou pomoc". Maozí jeho vojáci přeběhli k FNCL. A ta ujištění ze strany povstalců, že "Evropanům nehrozí nebezpečí"? 80-150 jich bylo zmasakrováno (ke cti FNCL slouží, že část z toho připadá na Mobutuovy vojáky, kteří stříleli po všem), byty vyrabovány, ženy znásilnovány, 60 Evropanů je ještě v rukou FNCL jako rukojmí.

Jaké dojmy o tužbách povstalců si odnese ta paní, která se třemi střelnými ranami přežila pod hromadou mrtvol postřelených narychlo odcházejícími povstalci? A jak asi bude charakterizovat cíle hnutí FNCL onen belgický inženýr, jemuž povstalci třikrát po sobě znásilnili ženu? Jistě trochu jinak než duchovní spojenci FNCL.

Pochybujeme o čistých úmyslech těch sil, jejichž "pokrokovost" jde ruku v ruce s krví a slzami. Svůj morální kredit v Kolwezi ztratil Mobutu i FNCL.

ABY NAKONEC NEPLATILO TO STARÉ PŘÍSLOVÍ

RP dne 11.5. otisklo rozhovor s Miroslavem Čapkou, předsedou ústřední kontrolní a revizní komise KSČ. Ten mj. také prohlásil: "V poslední době se objevují, byť ojediněle, případy negativních jevů v jednání a morálce komunistů-funkcionářů. Této otázce je nutno věnovat pozornost a včas řešit i doobnější chyby a nedostatky jednotlivců, aby se nerozrůstaly do takové šíře, kdy už jediným východiskem je odvolání z funkce a uložení stranického trestu."

Abyste ta ojedinělost nespočítala v tom, že se na všechny ještě nepřišlo. A mudrosloví národa navíc učí, že kdo lže, ten taky krađe.

ZAMIČELI JEJICH ZISKY

RP přineslo 16.5. tuto informaci: "Ve volbách do nových provinčních a obecních správ, které se konaly v neděli a v pondělí ve více než 800 italských městech a obcích, získala Italská komunistická strana podle předběžných výsledků celkem 26,8 % hlasů, což je ve srovnání s předchozími obdobnými volbami v roce 1972 o 1,5 % hlasů více. Vládní strana - křesťanští demokrate - dostala 42,8 % hlasů. Zisk zaznamenala také další strana tvořící parlamentní většinu - republikáni - a to 0,4 %."

O tom, jaký zisk měla vládní strana, ani slovo. Prostě RP "informuje" svým tradičním způsobem. On ten zisk se asi někomu v RP nelíbil, neboť podle zprávy vídeňského rozhlasu představuje plných - 3 % !

O BRATRSKOU POMOC VŠAK NEPOŽÁDALA - BRAVO

RP 16.5.: "Zpráva Šáhovy komise, která vyšetřovala činnost bývalé indické ministerské předsedkyně Indiry Gándhiové a její vlády za výjimečného stavu, obviňuje Gándhiovou, že vyhlásila výjimečný stav jen proto, aby mohla setrvat ve funkci."

JEDEN ZA 18 , DRUHÝ ...

8.6. se ozval z Moskvy protest, jenž odsuzuje kampaň proti SSSR, která je v poslední době vedena v USA a jejímž cílem je zakrýt nezákonné akce velvyslanectví USA v SSSR a odvést pozornost od špiónáží a podvrtné činnosti, kterou americké tajné služby provádějí z budovy velvyslanectví proti SSSR. Tolik verze rudoprávní.

Vídeňský rozhlas informuje jinak (a také ovšem o několik dnů dřív). Údajně "nezákonné vniknutí do kotelny sousedního sovětského obytného domu" bylo motivováno snahou pracovníků velvyslanectví USA odhalit účel některých záhadných potrubí a šachet. Když se propracovali až do onoho sousedního domu, zhlédli pouze nakvap opuštěné odposlouchávací zařízení, k němuž se ono vedení táhlo.

Vzhledem k tomu, že výbor sovětských žen daroval před časem americkému velvyslanci velkého ze dřeva vyřezávaného orla, v němž bylo až po delší době odhaleno odposlouchávací zařízení, je nutno pochopit snahu sovětských soudruhů obnovit tok informací, jenž byl mj. dohodnut v Helsinkách.

TO KRITIZUJÍ TI PRAVÍ

9.6. RP oznamuje, že "egyptský prezident Sadat vystupňoval své hrozby na adresu levice a prohlásil dokonce, že budou-li egyptští marxisté rozvíjet "protivládní činnost", "poteče jejich krev ulicemi". Popřel tak sám svůj nedávný výrok, že v Egyptě budou zachovány demokratické svobody."

Historie ovšem učí, že dovolí-li se "marxistům" rozvíjet protivládní činnost bez výše uvedeného protiopatření, pak demokratické svobody berou rychle za své a šibenice jsou obsazovány nevinými lidmi jakékoli orientace (viz SSSR za Stalina a ČSSR za Gottwalda).

Tím však nehájíme Sadata, neboť se svou nesvádností řadí pouze po bok svých předchůdců z Východu.

UŽ JEN KROK K VELKÉMU OBJEVU (diatriba)

11.5. se RP v úvodníku "Naše ideologie" zamyslelo a výsledek se dostavil. Jednak se konečně dovídáme naplno, proč si nesmíme číst Stern, Le Monde, Times, Playboy a dokonce ani některé výtisky západoevropských komunistických listů. Neboť: "Je naší povinností nejenom bránit vymoženosti socialismu, upevňovat a rozvíjet jeho hodnoty, ale také chránit vědomí našich lidí před reakční ideologií, před buržoazní morálkou a všemi negativními vlivy, které tato ideologie přináší."

Klasická trojice dialektického myšlení, kdež po tezi následuje antiteze a proces je korunován syntézou, se slibně rozvíjí hned následující větou, jež přináší tu očekávanou antitezi. RP píše: "Jak se stane člověk imunní? Ne cestou zákazů, příkazů, ale soustavným ideověvýchovným působením na jeho vědomí."

Teď už ovšem autor úvodníku myslet přestal, protože by to bolelo. Na jedné straně je totiž třeba cestou zákazů chránit vědomí našich občanů, na druhé straně je třeba toto vědomí imanizovat (tj. učinit odolným proti něčemu), ne však cestou zákazů! Zde právě autor propásl jedinečnou příležitost pro aplikaci poznatku z elementární imunologie, kde se organismus činí odolným proti infekci typu A tím, že je právě tímto typem A v určité míře záměrně infikován, aby si vytvořil příslušné protilátky. Injekce B mu proti infekci A není ovšem nic platná.

A tak pastýři našeho stáda pilně a soustavně působí na naše vědomí ideověvýchovně a činí nás nesmírně odolnými. Proti čemu? No přirozeně proti tomu jejich působení.

A protože by měli vědět (ti naši chytří pastýři), že proti infekci reakční ideologie potřebujeme nutně právě injekce této reakční ideologie (proti níž imunní nejsme, neboť jsme zatím stále jen očkováni proti "pokrokové" ideologii, takže už na nás nepůsobí), ptáme se, jakým právem nás vystavují nebezpečí a neočkují nás zavčes? Až pak ta infekce propukne, bude pozdě. Pamatujte na to, pastýři!

PARLAMENTNÍ CESTOU TO ASI NEPŮJDE

Volby v Hamburku a Dolním Sasku dopadly pro rudé barvy nepříznivě. V Hamburku získala vládní strana SPD 51,5 % (v předchozích volbách 1974 jen 44,9) a bude mít v novém Zemském sněmu absolutní většinu 69 ze 120 křesel. Křesťanští demokraté získali v Hamburku 37,6 % (o 3 % méně než 1974), FDP jen 4,8 % (dosud 10,9). Největší stranou v Dolním Sasku zůstává CDU se 48,8 % a 83 ze 155 poslanceckých míst. Také zde si SPD polepšila o 1 % získala 43,1 a o 5 křesel (72 proti 67 křeslům). FDP získala ve srovnání se 7 % v r. 1974 jen 4,2 %. Německá komunistická strana získala v Hamburku 1 % hlasů a v Dolním Sasku 0,4 %.

Zdá se, že němečtí voliči dávají zatím přednost svedbě před socialismem, kapitalismu před diktaturou proletariátu, dostatku všeho spotřebního zboží před nedostatkem nejrůznějších druhů zboží a nezaměstnanosti před pracovní povinností.

NÁBOŽENSTVÍ NEBO ATHEISMUS ?

"A pane faráři, jaké to je náboženství ten ateismus?" Tímto dotazem mne překvapil před několika lety mladý evangelík, žák zemědělsko-technické školy. Jak to, že se ve škole, v Pionýru, ve svazu mládeže, mezi spolužáky nebo mezi učiteli nesetkal s živou ateistickou vírou?

Vyprávěl jsem jemu i ostatním mladým lidem, jaká to byla živá víra, víra v člověka, v jeho osvobození nejen od pověr ale též od pokaženého křesťanství, které člověka odcizovalo jeho vlastnímu lidství a dějinnému poslání. Vykládal jsem, jak ateismus dostal i sociální a revoluční podobu v určité době, jak byl nesen nadšeným osvětářstvím a důrazem na lidskou aktivitu a naději, že lze poměry i člověka změnit.

V téže době ukládal docent Gardamský posluchačům vojenské akademie, aby před jeho přednáškou o marxistickém hodnocení náboženství navštívili br-

něaské kostely a zúčastnili se bohoslužeb. Se zá-
palem jim pak vykládal o hodnotách, které nábožen-
ství zvláště v křesťanské oblasti vytvořilo. Zdů-
razňoval aktivní pojetí lidského života, jeho dě-
jinnosti, pak napětí k budoucnosti, schopnost vidět
pod povrch událostí ve vlastním životě i v životě
národů - všechno to, co bylo vynálezem zvláště he-
brejského prorockého myšlení, jak je zachyceno ve
Starém zákoně. Vedl studenty ke studiu evropského
myšlení právě z perspektivy otázky, několik se v
něm upřesňovalo časové, dějinné a aktivistické my-
šlení vyrůstající z bible.

Situace, v níž farář musí a ovšem také může vy-
kládat mladým lidem o pathosu ateistů a volnomy-
šlenkářů a marxistický teoretik musí a ovšem také
může posílat budoucí důstojníky do kostela, pak jim
přednášet o Pascalovi a zároveň připravovat pro di-
vadlo hru o Jákobově zápasu o vyvolení - to je si-
tuace dialogu nebo přigejmenším "na prahu dialogu".
Totiž na prahu dialogu ateistické a náboženské ví-
ry, popřípadě dialogu marxismu a křesťanství. V po-
zadí pak je rozhovor mezi církvemi a mezi různými
křesťanskými systémy a názory; říká se tomu rozho-
vor "ekumenický". Takový rozhovor předpokládá, že
křesťané již nejsou "zatočení do sebe", nemyslí jen
na své vlastní spásení, ale jsou obráceni k druhým
lidem, i jinak věřícím, k nevěřícím a k celému svě-
tu a zaměřeni na aktivní lidské poslání na tomto
světě a otevřenou budoucnost. Rád bych slyšel, co
to předpokládá ze strany ateistů!

Dnes jakoby byly možnosti dialogu přitlumeny.
Ale v každém z nás, ať se hlásíme k té či oné círk-
vi, ať jsme toho či onoho názoru, jsou živé otázky,
o nichž musíme přemýšlet, o nichž chceme hovořit a
o nichž také chceme číst a psát. Co soucíte vy o o-
tázce vztahu náboženství a ateismu právě dnes? To
by mne velice zajímalo a rád bych k tomu také něco
pověděl.

Jan Blask

(Otištěno bez vědomí autora)

LENIN KOMENTOVANÝ Z OPSAJDU (pokračování)

"Boj hospodářských zájmů mezi rolnictvem (s důsledkem - ožebračováním méně majetných) vzniká hlavně proto, že existuje takový řád, v němž regulátorem společenské výroby je trh." (Lenin, Spisy, sv.1, s.82)

"Trh vzniká tam a potud, kde a pokud vzniká společenská dělba práce a výroba zboží. Velikost trhu je nerozlučně spjata se stupněm specializace společenské práce." (Tamtéž, s.108)

Stále ožebračování méně majetných je faktorem, který uvádí do stále prudšího pohybu dějiny. Žádná revoluce se nemůže obejít bez ožebračených. Ožebračování je tedy nežádoucí a z první citace jakoby plyne, že jednoznačným viníkem je řád, v němž trh reguluje výrobu. Zároveň však druhá pasáž vysvětluje jeho zákonitost (trhu - a tedy i řádu) a ukazuje na společenskou dělbu práce jako na to, co je kořenem onoho procesu proměny trhu v pána výroby a méně majetných v ještě chudší.

Potud by se zdálo, že logickým dějinným krokem bude rozhodné vystoupení ožebračovaných (méně majetných) proti takovému řádu, v němž trh reguluje výrobu. Stalo se. Ponechme stranou otázku, zda se principiálně něco změnilo; vždyť revoluční vystoupení ožebračovaných, kteří tohto akci sledují jen (či převážně) v l a s t n í zájmy, se v zásadě neliší od akcí těch (majetnějších), kteří sledují rovněž vlastní zájmy - v obou případech tu jde o eminentní zájem o o b o h a c e n í .

O to nám tu teď ale nejde. Všimněme si raději jisté povrchnosti uvažování, které jistou vnější proměnu (ožebračování resp. obohacování) připisuje jinému vnějšímu procesu. Je to tedy pohled povýtce sociologický a ve druhé citaci je jen implicitně obsaženo to, co je možná základní, protože v n í - t ě n í . Společenská dělba práce a její specializace totiž v sobě mlčky zahrnuje předpoklad difference a diferenciacie výrobců. Ze sociologie se tedy rázem stěhuje na pole individuální psychologie, neboť jediné ta může doplnit nepřesný sociologický

obraz o vnitřní faktor dění - osobnost člověka, její výlučnost, zvláštnost a různost.

A zde teprve se ocitáme u toho, co kola trhu roztáčí rozporuplným směrem, neboť jedny ničí a druhé pozvedá. Pročto je osvěžující číst ty řádky, kde je to řečeno naplno: "Dovednější, podnikavější, silnější výrobce v důsledku těchto výkyvů (mezi výrobou a spotřebou, nabídkou a poptávkou) ještě více zešílí, kdežto slabý a neobratný bude jimi rozdrčen." (Tamtéž, s.106)

Schopnost kontra neschopnost. Už žádná alibistické řeči o řádu či trhu jako o něčem, co osudově deptá jistou (třeba i větší) část lidstva, ale jasné přiznání, že příčiny vlastních porážek (na poli ekonomickém) si člověk nese t a k é sám v sobě. A že tedy nestačí odstrenit řád a trh, aby zmizelo ožebračování (či jiná forma sociální degradace), ale že je třeba také vzít v úvahu člověka jako bytost jedinečnou - s určitými vlastnostmi, schopnostmi i neschopnostmi. Proto také jsou všechny revoluce měnící vnější podmínky pouze prvím (možná nezbytným) krokem. Ale ten druhý je stále ještě před námi.

Neboť jestliže schopnosti lidí rozdělují, pak tím, co je jim společné, je touha po vlastní expanzi. Revoluce, která zaučočí na takové uspořádání společnosti, jež zvýhodňuje expanzi ekonomicky schopných oběmů a neschopné eliminuje z účasti na bohaté hostině, zůstane v půli cesty, pokud zřídí stav, jenž neopak zvýhodní vlastní expanzi ekonomicky neschopných jedinců a těm schopným cílevědomě přistřihuje křídla. Jedna nerovnost (krivda, nespravedlnost) tak vystřídala druhou. Bez ohledu na to, že v expanzi se teď brání menšina, kdežtė dříve většina (mluvíme stále především o ekonomice). Už od starověku se totiž traduje moudrost, že většina není vždycky lepší a nemá vždycky pravdu.

(Pokračování příště)

ZRAZENÍ REVOLUCIONÁŘ (pokračování)

Trockij zaměřil svou kritiku na aktuální otázky 20. a 30. let v SSSR a v mezinárodním dělnickém hnutí. Přesto je aktuální i dnes. Není to jen díky jeho prozíravosti, ale také (a snad z větší části) díky tomu, že některé politické chyby jsou méně chápavými politiky zavile opakovány donekonečna.

Trockij např. ve své Zrazené revoluci (s. 97) napsal: "Uživši úmrtí Lenina, vyhlásila vládnoucí skupina "leninskou výzvu" k vstupu do strany. Dveře strany, vždy pečlivě chráněné, otevřely se teď dokončím: dělníci, zaměstnanci, úředníci vstupovali do nich hromadně. Politický úmysl byl ten, aby se rozpustil revoluční předvoj v syrové lidské hmotě, bez zkušenosti, bez samostatnosti, avšak uvyklé jako za staré podřízovat se vrchnosti. Úmysl se zdařil. "Leninská výzva", osvobodivši byrokracii od kontroly proletářského předvoje, zasadila straně Leninově smrtící ránu. Aparát získal potřebnou nezávislost. Demokratický centralismus ustoupil byrokratickému centralismu. V samém ústrojí stranickém provádí se teď shora až dole důkladné míšení. Za největší ctnost bolševika se prohlašuje poslušnost. Pod praporem boje proti opozici provádí se záměna revolučních úředníků. Dějiny bolševické strany se stávají dějinami její rychlé degenerace."

Ale lidé právo si pochvaluje, že "v rozvoji členské základny pokračuje pozitivní vývoj. Za necelé dva roky bylo přijato téměř 156 000 kandidátů.

K 1. lednu 1977 sdružovala KSČ 1 473 112 členů a kandidátů. K XVI. sjezdu KSČ budou komunisté přijatí od roku 1971 tvořit téměř polovinu stranických řad." A tzv. stranická disciplína? Ta je posvátná!

A Trockij pokračuje: "Všemu a všem neobmezeně vládne hierarchie sekretářů strany. Režim se stal "totalitní" ještě o několik let dříve, než toto slovo přišlo z Německa."

Prostě on měl Trockij smůlu, že se mu nelíbilo něco, co zrovna prováděli či provádějí ti, kteří jsou zrovna u moci. A protože Koniáš má v našem dnešním reálném socialismu profesionální napodobitele, tak byl Trockij vyházen z knihoven.

(Pokračování příště)

DÁVEJTE ČÍST SVÝM ZNÁMÝM !!

Děkujeme redakci bulletinu "Informace o Chartě" za laskavé svolení k otištění některých materiálů.

Děkujeme také všem, kteří do tohoto čísla přispěli bez nároků na odměnu.

Pozn. redakce: Ve smyslu § 4 zák.č. 81/1966 Sb. a usnesení vlády ČSR č. 44 ze dne 2.4.1969 nejde o periodický tisk. REFLEX vychází na základě naší ústavy (čl. 28) a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, který je součástí našeho právního řádu (viz č. 120/1976 Sb., čl. 19, odst. 2).

DÁVEJTE ČÍST SVÝM ZNÁMÝM !!